

Христост иткдг Римин улст илгэсн бичг

Нүр үг

Эн бичг Римд бөөх чонжд Павелын ирлһиг белдхин төлө бичгдсн. Апостол Павел Римд иткдг улс дунд цаг зуур көдлмш кеһэд, дөкэд теднө дөңгөр Испань орх болж зуралв. Христианск иткл гисн юмб, терүг эврәннь жирһлд яһж олзлхиг цөөлһж тер бичв.

Римин иткдг улсла мендлэд, теднө төлө зальврсна хөөн Павел бичгиннь хол төринь медүлжөнө. «Энүг Бурхн эклцэс авн сүл күртл итклэр дамжад кенэ» (1.17). Цааранднь Павел хол төрөн делгүһөр медүлнө. Цуг делкэ, евреймүд чигн, буру номта улс чигн Бурхна өмн чик седклтэ болхар седцхэнэ, яһад гихлэ, цугтан килнцин үлмэд эдлэр бөөнө. Күн болһн Исус Христосар дамжад Бурхна өмн чик седклтэ болна. Тегэд Бурхнла шинэр бөөснөс иштэ, Христосла бөөсн ниичэнэ шин жирһлин тускар Павел бичжэнэ. Христост иткдг күн Бурхнла эвтэ болна. Бурхна Сөкүсн терүг килнцин болн үклин үлмөһөс сулдхна. 5–8 бөлгүдт Павел Бурхна Закан ямаран учр-утх болн иткдг улсин жирһлд Эрүн Сөкүснө күч зүүжэхин тускар күүндвр кежэнэ. Цааранднь Бурхна зурад олн өмтн дунд евреймүд болн буру номта улс яһж бөөрлснэ туск сурврт хэрү өгчэнэ. Исусиг бурушалһн Бурхна зуран энгнь болжана гиж евреймүд тер ашлвр кежэнэ. Эннь Бурхна цаһан санан Исус Христост бууһад цуг өмтнд күрдгэр тиигжэнэ. Евреймүд Исусиг мөңкинд бурушав гиж тер иткжэхш. Дөкэд Павел христианмудын жирһл ямаран болх зөвтөг бичжэнэ. Терүнөс оньглж талдан күүнд яһж дурлхин тускар бичжэнэ. Павел иим төрмүд үзүлжэнэ: Бурхнд церглһн, шаңгин өмн болн талдан иткдг улсин өмн христианмудын күцөх даалһвр, шажна төрмүд. Эврәннь бичгэн Павел мендэн илгөһэд, Бурхиг магтад төгсөжөнө.

Учр-утхин зура

Нүр үг болн хол төр 1.1–17
 Күн болһнд аврлт кергтэ 1.18 – 3.20
 Бурхна аврлтын хаалһ 3.21 – 4.25
 Христосла ниилснд шин жирһл 5.1 – 8.39
 Израиль Бурхна зурад 9.1 – 11.36
 Христианмудын заң 12.1 – 15.13
 Товчлгч үг болн эврэ йөрөл 15.14 – 16.27

Мендлһн

1 Исус Христосин зарц болн апостол болтха гиж дуудгдсн Павелас. Бурхн намаг Сэн Зэнг тархатха гihэд шүүж авв. ² Бурхн кезэнэ Сэн Зэнг өгх болад аэлдэчнрэр дамжулад үг өглэ. Аэлдэчнр энүнэ тускар Эрүн Бичгт бичлэ. ³⁻⁴ Сэн Зэнгд Бурхна Көвүн мана Деед Эзн Исус Христосин тускар келгдженэ. Күүнэ заң-бэрцин тускар келхлэ, төрсн үүдэлтэрн Тер Давидин хөөт үй бээж. Бурхна заң-бэрцин тускар келхлэ, Бурхн Христосиг үклэс амдрүлхлэрн Эврәннь Көвүн болжахиг күчтөһөр үзүлв. ⁵ Бурхн Христосар дамжад намаг апостол болтха гиж, шишлң билг өгв. Учрнь иим: Терүнэ нернэ төлэ цуг келн улсиг иткдг болн соңсхврта кетхэ гив. ⁶ Исус Христосар дуудгдсн Римд бээх тадн бас теднэ тоод оржанат. ⁷ Тиигэд Бурхна дурта Римд бээх улс болн Терүнэ улс болхар дуудгдсн цуг таднд эн бичг бичжэнэв. Бурхн мана Эцк болн Деед Эзн Исус Христос таднд хээрлт болн төвкнүн бөөдл өгтхэ.

Ханлтын зальерлһн

⁸ Хамгин түрүнд, би цуг таднаннь төлэ мини Бурхнд Исус Христосар дамжулад ханлт өргжэнэв. Яһад гихлэ, тадна итклин тускар делкэд сонсгджана. ⁹ Зальврхларн кезэ чигн би тадна тускар ухалдгиг Бурхн герч. Би Бурхна Көвүнэ тускар Сэн Зэнг тархахларн, эрүн зүркнэсн Бурхнд церглжэнэв. ¹⁰ Таднд күрх арһ нанд Бурхна таалар учртха гиж би зальвржанав. ¹¹ Би тадниг йир икэр үзхэр седлэв. Тадниг батлхин төлэ Бурхна билгэр ху-валцхар седлэв. ¹² Би таднд, тадн нанд хамцу итклэрн урмд өгх гиж санжанав. ¹³ Ахнр-дүүнр, би кесг дэж тадн тал одхар седхлэ, мел нег юмн ода күртл сад-боомтг болад бээсиг тадн медтхэ гижэнэв. Буру номта эмтиг итклд орулснла эдлэр би тадн дунд

тиим көдлмш кех санатав. ¹⁴Би цугтаднь өгцтэв: делгрсн сойлта улст болн зерлг улст, сурһульта болн сурһуль уга улст. ¹⁵Тиигэд би Римд бээх таднд Сэн Зэнг цөөлһхдөн белмб.

Сэн Зэңгин күчн

¹⁶Би Сэн Зэңгэс ичжэхшв. Энтн иткдг улсиг цугтаһинь авр-хин төлө бээх Бурхна күчн. Хамгин түрүнд Сэн Зэңг еврей-мүдиг, дарунь буру номта улсиг аврна. ¹⁷Бурхн яһж күүг чик седклтэ кедгиг Сэн Зэңг үзүлжэнэ. Энүг эклцэс авн сүл күртл Бурхн итклэр дамжад кенэ. Энүнэ тускар: «Итклэр дамжад чик седклтэ болсн күн жирһх» гиж бичэтэ. ¹⁸⁻¹⁹Күүнэ зарһ яһж кехэн Бурхн үзүлв. Цуг кесн килнцэрнь болн му йовдл һарһсарнь Бурхн әмтиг засглх. Учрнь: Бурхна туск медрл теднд ил, яһад гихлэ, Бурхн эн медрл теднд секв. Зуг тедн хар саната йовдл һарһхларн, талдан улс үнниг бичэ медтхэ гиж бөрнэ. ²⁰Делкэ үүдснэс авн Бурхна үзгддго бөөдл, Терүнэ мөңк күчн болн заң-бәрц үүдэлтэрнь хэлэхлэ медгднэ. Тиигэд әмтнд бийән харсхин төлө келдг үг уга. ²¹Бурхиг тедн медсн бийнь Бурхн гиж туурулсн уга, Терүнд ханлтан өргсн уга. Теднэ ухань хоосн. Теднэ ухан тату, толһань хар санаһар дүүрв. ²²Тиим улс бийән цецнд тоолжана, болв йирдән һөргтэ болж һарв. ²³Үкл уга Бурхнд мөргхин ормд тедн үкдг күүнэ, шовудын, мал-һарусна, мөлкдгүдин бөөдлтэ кегдлмүдт шүтнэ. ²⁴Тиигэд зүркнэ килнцтэ седвэр тедниг һарһтха гиж Бурхн бәрүлв. Нег-негнлөһән тедн ичртэ йовдл һарһдг болв. ²⁵Иим улс Бурхна туск үнниг худлас сольв. Үүдәчд биш үүдәврт тедн шүгэд цергдг болв. Олн әмтн Үүдәчиг мөңк туурултха. Тиигтхә! ²⁶Иигэд Бурхн тедниг бий-синнь ичртэ бахмжднь бәрүлв. Күүкд улс чигн хоорндан бузрта-һар холвата болв. ²⁷Залус бас күүкд улсла биш нег-негнлөһән зута юм һарһж ниилцхэв. Тедн эндү йовдл һарһсндан авх йоста засквр авцхав. ²⁸Әмтн Бурхна туск медрлиг ухандан эс бәрсәр Бурхн тедниг ичр уга сананднь бәрүлв. Тиигэд тедн ичр уга йовдлмуд һарһна. ²⁹Тедн үнн биш юмар дүүрв: хар санан, ховдглһн, нег-негндән му йовдл үзүллһн, үлү үзлһн, алһн, цү-үгән, худл келлһн болн өшән, хов зөөлһн. ³⁰Әмтн нег-негән му келнэ, Бурхна өшәтнр караг, бийрхг, яһж хар саната йовдл һар-һхиг ухална, эцк-экән сонсхш. ³¹Әмтн ичр уга, келсән күцэхш, дурн, хөөрлт уга. ³²Бурхна заканд юна тускар бичэтэг тедн

меднэ. Тиим йовдл хархжах улс үкх йоста, гиж терүнд бичэтэ. Тер бийнь тедн тиим йовдл цаарандан харһна. Дэкэд тиим йовдл харһдг улсла тедн зөвшөрнэ.

Бурхна чик зарһ

2 Тер төлөд талдан күүнэ зарһ кехлэрн, чамд бийэн харсхин төлө келдг үг уга. Яһад гихлэ, талдан улсин зарһ кехлэрн, чи теднлэ эдл йовдл харһжанач. Терүгэрн чи бийэн засглжанач. ²Болв иим йовдл хархжах улсиг Бурхн чикэр засглжана. Терүгинь бидн меднэвидн. ³Тиигэд чи иим йовдл харһсн улсин зарһ кехэд, эврэн терүнлэ эдл йовдл харһжанач. Бурхна зарһас чи алдрж хархар седжэдг болвзач? ⁴Бурхна кемжэн уга цаһан санаг, Терүнэ тесвриг чи һазалжанчи? Бурхн чамаг ода күртл засгллго бөөнэ. Бурхн цаһан санатаг чи меднэлмч. Тер чини килнцтэ жирһличнь хайулжана. ⁵Чи бөдүн күзүһэн үзүлэд, эн килнцтэ жирһлэн хайхар седжэхшич. Тиигэд Бурхн эврәннь ууран харһх болн чик зарһ кех өдр чи эврәннь засган улм икдүлжэнэч. ⁶Тер өдр Бурхн күн болһниг күцэсн кергэрнь ашлх. ⁷Зөрм улс сэн кергэн цаарандан харһад, Бурхнас туурмж, күндлһ болн мөнк жирһл хээжэнэ. Бурхн теднд мөнк жирһл өгх. ⁸Эврэ сэ хээдг зөрм улс үнниг һолад, хар саната йовдлмуд цаарандан харһжана. Бурхн цухлан үзүлэд тедниг засглх. ⁹Хар саната йовдл хархжах күн болһн – түрүлэд евреймүд, дэкэд буру номта улс – зовлңла болн өвдкүрлэ харһх. ¹⁰Сэн йовдл хархжах күн болһн – түрүлэд евреймүд, дэкэд буру номта улс – Бурхнас туурмж, күндлһ болн эв авх. ¹¹Бурхн зарһ кехлэрн, кенинь чигн татшго. ¹²Мошен закон угаһар буру номта улс килнц харһна. Тедн закон угаһар үкх. Евреймүдт закон бөөнэ. Тедн килнц харһна. Тиигэд закахар зарһла харһх. ¹³Закаг сонсдг күүг биш, терүг күцэдг күүг Бурхн чик седклтэд тоолна. ¹⁴Буру номта улст Мошен закон уга. Болв тедн законан неквр төрхэрэ бээдг седвөрөр күцэхлэрн, закон уга бийнь эврэн закон болна. ¹⁵Энүгэрн тедн законан неквр теднэ зүркнд бичэтэ бөөнэ гисиг медүлжэнэ. Теднэ зүркн энүг үнн болсинь герчлжэнэ. Яһад гихлэ, теднэ ухан-седвөр зөрмдэн теднд зөв өгнэ, зөрмдэн гемшэнэ. ¹⁶Бурхн Христос Исусар дамжулад, эмтнэ цуг нуувч ухан-седвэрин зарһ кех. Эн тоот мини цөөлһжэх Сэн Зөңглэ ирлцжэнэ.

Евреймүд болн закон

¹⁷ Чи законд нөөлөд, Бурхарн бардмнад, бийэн еврейв гиж нерэддг болхич. ¹⁸ Чи Бурхна таал меднөч, законас дассн учрас чикинь йиллж чадхич. ¹⁹ Чи бийэн сохр улсин көтлврчд болн харнуд бөөдг улсин герлд тоолжанач, эргү улсин сурһмжлач болн баһчудын багшв гижәнөч. ²⁰ Законд бөөх цуг медрлиг болн үнниг чи эврәнэн гиж тоолжанач. ²¹ Чи талдан улс сурһнач, яһад бийэн эс сурһнач? Чи хулха бичө ке гиж цөөлһнөч, эврэн хулхалдвчи? ²² Залу гергн хойрин хоорндк иткл бичө эвдтн гиж сурһнач, эврэн тиигдвчи? Чи һар кегдлмүдэс жигшнөч, эврэн болхла буру номта улсин сүмэс хулхалдвчи? ²³ Чамд закон бөөсәр бардмннач, болв терүнө неквр эвдөд, Бурхиг чи һугажахшвчи? ²⁴ Бурхна Бичгт иигж бичөтө: «Таднас көлтө Бурхна тускар буру номта улс му келжәнө». ²⁵ Кемр зако күцөхлө, чини керчлһн туста болна. Болв кемр чи зако эвджөхлө, керчлһн тус уга. ²⁶ Кемр керчгдэд уга буру номта күн зако күцөхлө, керчгдсн болж тоолгдшгой? ²⁷ Чамаг керчгдэд уга зако күцөжөх күн засглх. Яһад гихлө, чамд бичгдсн закон болн керчлһн бөөсн бийнь чи зако эвджөнөч. ²⁸ Зүс зүркөрн еврей болв чигн йосн еврей биш. Йосн керчлһн цогц-махмудт кегдсн керчлһн биш. ²⁹ Йосн еврей ухан-санаһарн еврей болжана. Эс гихлө, тиим еврей седклөрн керчгдсн күн болжана. Бичөтө закон биш Бурхна Сөкүсн тиим күүнө уха-санаһинь еврей кенө. Тиим күүнд өмтнөс биш Бурхнас буульмж ирнө.

3 Тиигэд еврей болсн юуһарн деерв, керчлһнэс ямаран тус болжахмб? ² Альк халхарн чигн ик туста. Хамгин түрүнд Бурхн евреймүдт эврәннь үг иткж өглө. ³ Кемр ода теднэ зөрмнь Бурхнд итклтэ эс болхла, терүнэс көлтө Бурхн бас тиим болхий? ⁴ Мел уга. Күн болһн худлч болв чигн Бурхн итклтэ. Энүнө тускар Бурхна Бичгт иигж бичөтө: «Тана үг үнн, Та эврәннь зарһдан диилвр бәрхит». ⁵ Тадн му йовдл һарһжаснас көлтө өмтн тодрхаһар Бурхна чикәр кежәсиг үзхий? Бидн ю келхвидн? Мадниг засглхарн Бурхн чикәр кежәнү? (Эн сурвр би өмтнө хөлөцәр тэвжәнөв.) ⁶ Э-э, кежәнө. Кемр Бурхн тиим чик эс болхла, яһж Тер делкән зарһ кех бөөсмб? ⁷ Кемр мини һарһжах буру Бурхна туурмжиг улм өскжөхлө, яһад намаг килнцтө

күн гиж засглхмб? ⁸Тиигхлэ яһад иигж эс келжэхмб? Бурхна туурмжиг улм өскхин төлө му йовдл һарһхмн. Зөрм улс нам тиигж келжэнэ гийһэд хов зөөв. Бурхн тиим улсиг засглхла чик болх. ⁹Тиигхлэ ю келхмб? Бидн, евреймүд, буру номта улсас деер болжахмб? Мел уга! Евреймүд болн буру номта улс – цугтан эдлэр килнцин үлмэд бээхиг урднь үзүллэв. ¹⁰Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Нег чигн чик седклтэ күн уга, нег чигн! ¹¹Нег чигн меддг күн уга. Бурхиг хээжэх нег чигн күн уга. ¹²Цугтан Бурхнас эргэд холдв, цугтан тус уга болв. Сэн йовдл һарһжах күн уга. Мел уга. ¹³Теднэ хоолнь секэтэ үкэрин бөөдлтэ. Келнь худл келнэ, урл деернь хорта моһан хорн бөөнэ. ¹⁴Теднэ келсн үгмүдэс зуг харал болн һундл сонсгдна. ¹⁵Тедн оньдин алхдан белн. ¹⁶Йовсн һазртан тедн мел эвдрл болн зовлң авч ирнэ. ¹⁷Төвкнүн бөөдл тедн медсмн уга. ¹⁸Ухан-санаһарн Бурхиг күндлхш». ¹⁹Заканд бичгдсн тоот закана неквр күцэх йоста күүнэ төр болжахиг бидн меднэвидн. Тер учр деерэс эмтнд бийэн харсхин төлө үгэн уга болад, делкэ кевтэн Бурхна өмн бурута болжахиг үзх. ²⁰Закана неквр күцэсэри нег чигн күн Бурхна өмн чик седклтэ болшго. һарһсн килнциг закан күүнд медүлжэнэ.

Бурхн яһж күүг чик седклтэд тоолдв

²¹Бурхн күүг яһж чик седклтэ болхиг ода медүлжэнэ. Эн йовдл заканла холвата биш. Зуг энүнэ тускар закан болн ээлдэчнр лавлжана. ²²Исус Христост итксэр дамжад, Бурхн эмтиг чик седклтэ кенэ. Христост итксн улсиг цугтаһинь Бурхн тиигнэ. Яһад гихлэ, йилһл уга. ²³Эмтн цугтан килнц һарһв, цугтан Бурхна туурмжас салцхав. ²⁴Эмтиг сулдхх Исус Христосар дамжулад тедн Бурхна хээрлтэр чик седклтэ болв. Бурхна хээрлт теднд белг болжана. ²⁵⁻²⁶Христост итксэр эмтнэ килнциг тэвүлхин төлө Бурхн Терүг шиидв. Христосин үклэс иштэ Бурхн эмтнэ килнц тэвнэ. Бийинь үннч болжахан үзүлхин төлө Бурхн Христосиг шиидв. Урднь Бурхн тесвртэ билэ, эмтнэ килнцд оньган өгчэсмн уга. Болв Бурхн үнэн үзүлхин төлө ода эмтнэ килнц тэвнэ. Бийнь үннч болжахан болн Христост иткдг күн болһниг чик седклтэ кежэхэн Бурхн үзүлнэ. ²⁷Юуһарн бидн ода бардмнхмб? Юуһар биш. Яһад бидн эс бардмнж чадхмб? Бурхн мадниг зака күцэлһэр биш һанцхн итклэр чик седклтэ кежэнэ. ²⁸Бурхн күүг закана неквр күцэж биш, зуг итклэр дамжад чик

седклтэ кедгиг бидн зөвшөржэнэвидн. ²⁹ Бурхн ханцхн евреймүдин Бурхмби? Тер бас буру номта улсин Бурхн биший? Э, буру номта улсин Бурхн бас болжана. ³⁰ Бурхн ханцхн болдмн. Евреймүдиг тер итклин улар чик седклтэд тоолна, буру номта улсиг итклэр дамжад тиигнэ. ³¹ Болв бидн итклэрн загаг уга кежөнү? Уга, мел уга. Бидн загаг батлжанавидн.

Абрахамин туск үлгүр

4 Мана өвк Абрахамин тускар бидн ю келхмб? Терүнэ дамшлтнь ямарамб? ² Кемр Абрахам эврэннь кесн-күцэсэрн Бурхна өмн чик седклтэ болхла, тер бийэрн бардмнж чадх билэ. Зуг эн тоотс Бурхна өмн болшго. ³ Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Абрахам Бурхнд иткэд, Бурхн терүг чик седклтэд тоолв». ⁴ Кемр көдлмштэн жалв авхла, тернь белг биш, олсн мөнгн болжана. ⁵ Килнцтэ улсиг чик седклтэд тоолдг Бурхнд иткдг күн кесн кергэрн биш, итклэрн чик седклтэд тоолгдна. ⁶ Кесн-күцэсинь тоод авлго, чик седклтэд тоолгджах күүнэ авчач буйн кишгин тускар Давид бас тиигж келжэнэ. «⁷ Зака эвдсинь тэвж өггдсн болн килнцинь тэвж өггдсн күн буйн кишгтэ. ⁸ Нарһсн килнцинь Деед Эзн эс тоолжахла, тер күн буйн кишгтэ». ⁹ Давидин келсн буйн кишг зуг керчүлсн улсин болжахмб? Уга. Энтн эс керчүлсн улсин бас болжана. Абрахамиг итклэр дамжад Бурхн чик седклтэд тоолв гиж бидн келнэвидн. ¹⁰ Бурхн Абрахамиг чик седклтэд кезэ тоолв? Эннь керчүлхэс өмн, эс гихлэ хөөннь болсмб? Хөөннь биш, керчүлһнэ өмн тоолв! ¹¹ Абрахам хөөннь керчүлгдлэ. Керчүлгдэд уга цагт итклэр дамжад Абрахамиг Бурхн чик седклтэд тоолв гисн темдг эн керчлһн болв. Тегэд эс керчүлгдв чигн Бурхнд иткдг болн Бурхн чик седклтэд тоолсн цуг улсин эцк Абрахам болжана. ¹² Тиигэд Абрахам эс керчүлсн улсин эцкнь болжана. Иим улс Бурхнд иткнэ. Тедниг эс керчүлгдсн бийнь Бурхн тедниг чик седклтэд тоолна.

Абрахамд Бурхна өгсн үг

¹³ Абрахам болн терүнэ хөөт үйнр делкэ эзлх гиж Бурхн үгэн өглэ. Абрахам зага күцэсэр биш иткэд чик седклтэд тоолгдсар Бурхн терүнд үг өгсмн. ¹⁴ Кемр Бурхн загаһар бөөдг улст үг өгсмн болхла, тииглэ иткл мел чинр уга болх билэ, Бурхна өгсн үг чигн чинр уга болх бээсмн. ¹⁵ Загаг Бурхна зарһ көдлгнэ,

закан уга болхла, закана эвдлнн уга болх билэ. ¹⁶Тиигэд итклин ул деер үг өггдсн учрас Абрахамин хөөт үйнрт цугтаднь Бурхна өгсн белг болжана. Абрахамин зака күцэх хөөт үйнрт өгсн үг һанцхн теднэ биш, зуг Абрахамла эдл иткдг улст бас өгдлэ. Яһад гихлэ, Абрахам Бурхна өмн цугтаннь эцк. ¹⁷Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Би чамаг оln келн-улсин эцкд шиидв». Абрахам Бурхнд итклэ. Бурхн үксн улсиг эмдрүлнэ, үзгдэд угань үзгдтхэ гиж за-на. ¹⁸Мел нөөлвр уга цагт Абрахам нөөлвртөһөр иткв. Тер учрар Абрахам оln келн улсин эцк болв. Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Чини хөөт-үйнр тиим йир оln болх». ¹⁹Абрахам зу шаху наста билэ. Эврэн тер цогц-махмудыннь жирһлин чидл хэрсинь медэ бөөсн бийнь Сарра бас күүкд һарһхдан дегд көгшн болв чигн Абрахамин иткл баһрснн уга. ²⁰Абрахам Бурхна өгсн үгд цаарандан иткв. Тер маһдлсн уга. Абрахамин иткл күч өгэд, Бурхиг тер ту-урулв. ²¹Бурхн өгсн үгэн күцэж чадх чидлгэ гиж тер йир икэр иткв. ²²Тиигэд Бурхн Абрахамиг терүнэ итклэр дамжад чик седк-лтэд тоолв. ²³⁻²⁴«Чик седклтэд тоолв» гиж бичгдсн үгмүд һанцхн Абрахамд келгджэхш, маһнд чигн келгджэнэ. Бидн бас чик седк-лтэд тоолгдхвидн. Яһад гихлэ, мана Деед Эзн Исус Христосиг эмдрүлсн Бурхнд иткжөнөвидн. ²⁵Мана килнцэс көлтэ Исус Христос үкллэ харһв, маһниг чик седклтэ кехин төлэ тер эмдрв.

Иткл байр үүдэжэнэ

5 Тиигэд итклэр бидн чик седклтэд тоолгдад, мана Деед Эзн Исус Христосар дамжад Бурхнла эвтөһөр бөөнөвидн. ²Исус Христосар дамжад бидн иткэд, Бурхна хөөрлтд күрвидн. Ода бидн тер хөөрлтэр бөөнөвидн. Бидн Бурхна туурмжиг авх улс болад нөөлэд байрлжанавидн. ³Мана байр зуг иим биш. Бидн зовлң эдлжэсндэн байрлжанавидн. Зовлң маһнд тесвр өскдгиг меднөвидн. ⁴Маһниг тесвртөһөр бөөдг дасжахиг Бурхн лавл-жана. Бурхн маһниг лавлсн учрар бидн нөөлжөнөвидн. ⁵Нөөлвр маһниг ичэжэхш. Яһад гихлэ, Бурхн мана зүркиг Бурхнас авсн Эрүн Сэксүсэр дамжад дурар дүүргв. ⁶Маһниг бас күч уга улс болжахт, Бурхна темдглсн цагла Христос килнцтэ улсин төлэ үклэ. ⁷Чик седклтэ күүнэ төлэ үкхд күчр. Сэн күүнэ төлэ үкх белн күн олдад чигн бөөх. ⁸Болв Бурхн маһнд йир дургаһан үзүлв. Маһниг бас килнцтэ бөөхит Христос мана төлэ үкж. ⁹Христос цусан мана төлэ асхнас иштэ ода бидн чик седклтэ

болвидн. Түүнэс даву Христос мадниг Бурхна цухлас аврх. ¹⁰Урднь бидн Бурхна дээсн билэвидн. Ода Энүнлэ Көвүнөннь үклэр эвцлдвидн. Терүнэс даву эвцлдэд бидн Христосин жирһлэр аврлтд күрхвидн. ¹¹Болв эннь цугтан биш. Мана Деед Эзн Исус Христосар дамжулад Бурхнла эвцлт авсндан бидн Бурхндан ниилэд байрта бөөнөвидн.

Аадм болн Христос

¹²Нег күүһөр дамжад делкэд килнц ирв, килнц үкл авч ирв. Аштнь үкл цуг эмтст күртв. ¹³Зака һарһтл делкэд килнц бөөсмн. Болв закон угад килнц – килнц болж тоолгдхш. ¹⁴Зуг Аадмин цагас Мошен цаг күртл эмтн цугтан үкх зөвтэ бөөсмн. Нам Аадмла эдл Бурхна заквр эс эвдсмн бийнь эмтн үкх зөвтэ билэ. Аадм делкэд ирх күүнэ дүр болж бөөсмн. ¹⁵Аадмин килнц Бурхна цаһан санана белгэс йилһрнэ. Яһад гихлэ, һанцхн күн буру йовдл һарһснас көлтэ оln улс үксмн. Болв терүнэс даву талдан күн – Исус Христос Бурхна белгэр дамжад оlnа килнциг төвж өгв. ¹⁶Һанцхн күүнэ килнц Бурхна белгэс йилһрнэ. Аадмиг килнц һарһхла, Бурхн терүг бурута гив. Болв оln улс килнц һарһхла, Бурхн теднд цаһан санаһан күргэд, буру уга гив. ¹⁷Үндэн болхла, нег күүнэ килнцэс көлтэ цугтан үкх зөвтэ бөөсмн. Болв һанцхн күн Исус Христос күцэж чадснь өмнкэс үлү болжана. Бурхна элвг хээрлт болн чик седклтэ болх белг авсн улс жирһлд Исус Христосар дамжулад залх. ¹⁸Тиигэд негхн килнц цугтаһинь бурушав. Тедү мет нег үнн йовдл цугтаһинь чик седклтэ кеһэд, жирһл өгнэ. ¹⁹Һанцхн күүнэ соңсхвр уга йовдлас көлтэ эмтнэ ик зунь килнцтэ болв. Тиигж соңсхврта негхн күүнэ йовдлар оln улс чик седклтэ болх. ²⁰Закон му йовдлмуд делгрүлхин төлө күчэр орулгдв. Болв килнц өссн һазрт Бурхна хээрлт бас өснэ. ²¹Юнгад гихлэ, килнц эмтиг үклэр дамжад залсн эдлэр тиигж Бурхна хээрлт зална. Мана Деед Эзн Исус Христосар дамжад Бурхна хээрлт мадниг мөңк жирһлүр көтлж йовна.

Христост иткдг күүнэ жирһл

6 Тиигэд бидн ю келхмб? Бидн Бурхна цаһан сана өскхэр цаарандан килнц һарһад бөөхмб? ²Төрүц тиигхмн биш. Килнцтэ жирһлэс үкж салсн мет бидн бөөнөвидн. Бидн яһж цаарандан килнц һарһхмби? ³Бидн уснд кирслгдхлэрн, Исус

Христосла ниилэд ни-негн болвидн. Уснд кирслгдхлэрн бидн Терүнлэ хамдан үксн болвидн. Терүг тадн медвт? ⁴Уснд кирслгдхлэрн бидн Терүнлэ хамдан үксн болвидн, терүнлэ хамдан оршагдвидн. Тиигэд Христос үкснэ хөөн Эцкин туурмжин күчэр эмдрүлгдснлэ эдлэр бидн бас шин жирһлэр бөөжөнэвидн. ⁵Кемр бидн Терүнлэ үкэд ниилсн болхла, Терүнлэ эдл эмдрхвидн. ⁶Мана хуучн жирһл Исусла хамдан кирс деер үкж уга болв. Тиигэд килнцтэ цогц-махмудын йосн хольврад, бидн дэкж килнцин мухла болшговидн. ⁷Яһад гихлэ, үксн күн килнцэс сулдхгдна. ⁸Кемр бидн Христосла үксн болхла Терүнлэ хамдан жирһхвидн гиж иткжэнэвидн. ⁹Үклэс эмдрэд, Христос дэкж үкшгог бидн меднэвидн: үкл Терүг авлж чадмн биш. ¹⁰Христос үксн учрас килнц Терүг мел авлж чадшго юмн. Ода Христос Бурхнла үүрлэд бөөнэ. ¹¹Тадн ода бийэн килнцтэ жирһлэс үкж салснд тоолх зөвтэт. Бийэн Исус Христосар дамжулад, Бурхнла үүрлэд бөөжөн хэн тадн тоолх зөвтэт. ¹²Цогциннь седвэр дахж дөнндгоһар тана күүрх цогц-махмуд килнц бичэ залтха! ¹³Му күслиг күцэхин төлэ цогц-махмудыннь мөчмүдиг килнцд бичэ бэрүлтн. Терүнэ ормд тадниг олзлхд Бурхнд зөв өгтн. Тадн үклэс эмдрж ирвшт. Эврөннь цогцин мөчмүдиг чик йовдл һарһхин төлэ Бурхнд өгтн. ¹⁴Таниг килнц бичэ эзлтхэ. Яһад гихлэ, тадн закана үлмэд биш, зуг Бурхна хээрлтин үлмэд бөөнэт.

Чик седклтэ зарцнр

¹⁵Тиигхлэ юн болжахмб? Ода бидн закана үлмэд биш, Бурхна хээрлтин үлмэд бөөсн учрар килнц һарһжахмби? Төрүц уга. ¹⁶Тадн бийэрн талдан улсин ялч болхларн, йосндан тер эздүдин мухла болнат. Тедниг сонснат. Тадн эс гихлэ, килнцин мухла болад үкнэт, эс гихлэ, Бурхиг сонсдг мухла болнат. Тегэд Бурхн тадниг чик седклтэ кенэ. ¹⁷Тадн килнцин мухла болсн бийнь өггдсн номин үнниг халун зүркэрн дахвт. Бурхн тууртха! ¹⁸Килнцэс тадн сулдхгдад, чик седклтэ жирһлин мухла болвт. ¹⁹Тадниг медтхэ гihэд, би энүнэ тускар амр үгэр келжэнэв. Урднь хар саната күсл күцэхин төлэ тадн бийэн кевтнь бузр болн му йовдлын ялч келэт. Ода тадн эрүн керг кевтнь күцэхин төлэ чик седклтэ жирһлин ялч болтн. ²⁰Килнцин ялч болжасн цагт тадн чик седклтэ жирһлэс сул йовлат. ²¹Энүнэ ашт тадн ю аввт? Ода тадн кеснэсн ичнэт, олз мел авсн угат. Кесн йовдлмудын

ашнь үкл болв. ²²Ода тадн килнцэс сулдхгдад, Бурхна мухла болвт. Бурхнд кевтнь нерэдсн жирһл аввт. Эн жирһлин ашнь мөнк жирһл. ²³Килнцин ашнь үкл болжана, Бурхна белг – мана Деед Эзн Исус Христосла хамдан бээх мөнк жирһл болжана.

Заканас сул бээлһн

7 Ахнр-дүүнр, эмд бээх күүг кезэ чигн Закон залдгиг тадн меддговт? Би Зака меддг улст келжэнэв. ²Күүкд күн эврэннь залутаһан терүг үктл закахар холвата бөөнө. Кемр залуны үкхлэ, тер гер-мал болж бээсн даалһврас сулдна. ³Залуһан эмд деер күүкд күн талдан залула бээхлэ, тер күүкд күн аля нертэ болжана. Кемр залуны өнгрсмн болхла, тиигхлэ тер законас сулдад, талдан залуд одхла, аля нертэ гиж терүг келж болшго. ⁴Тү-үшн, ахнр-дүүнр, таднла бас тиим юмн учржана. Тадн Законас сулдхгдвт, яһад гихлэ, тадн Исус Христосин цогц-махмудын энгнь болжанат. Ода тадн үкэд эмдрсн Христосин улс болжанат, тиигэд Бурхнд церглэд сэн йовдл һарһхит. ⁵Бидн эврэннь дурарн бээсн цагт закахар сергэгджэх килнцтэ седвэр цогцд көндрв. Эн седвэрин ашнь үкл болжана. ⁶Ода бидн мадниг бэржэсн законас сулдвидн. Яһад гихлэ, законан тускар келхлэ, тадн үкж одлат. Тиигэд бидн хуучн кевэр бичэтэ закахар дамжад Бурхнд церглжэхшвидн. Бидн шин кевэр Сөкүсэр дамжулад Бурхнд церглжэнэвидн.

Закан болн килнц

⁷Тиигэд ю келхмб? Закон килнцтэ болжахмби? Мел уга. Болв закон уга болсн болхла, килнц юн бээсинь би медшго билэв. Закон «Күүнэ юмнд бичэ седклэн тэв», – гиж эс келсмн болхла, седвэр гисиг медшго билэв. ⁸Заканан заавр олзлад, мини дотр килнц зүсн-зүүл седвэр үүдэв. Болв закон угаһар килнц үксн юмн. ⁹⁻¹⁰Урднь би закон угаһар бөөлөв. Болв законан заавр ирхлэ, килнц эмдрв, би болхла үкж одв. Тиигэд законан заавр жирһл өгх йоста бээсмн, терүнэ ормд үкл авч ирв. ¹¹Заканан заавриг олзлад, килнц намаг меклэд алв. ¹²Закан эрүн, заавр бас эрүн, чик, сэн. ¹³Эн сэн заавр нанд үкл авч ирвү? Уга! Килнц тиигв. Килнц сэн заавриг олзлад, нанд үкл авч ирв. Тиигэд килнцин учр-утхнь медүлгдв. Зааврар дамжад, килнц улм килнцтэһэн үзүлжэнэ. ¹⁴Закан Бурхнаһар һардгиг бидн меднэвидн. Би үкх күн болад,

килнцин ялчд хулдгдв. ¹⁵ Би ю кежэхэн эврэн меджэхшв. Кехэр седсэн би кежэхшв, терүнэ ормд дурго юман кенэв. ¹⁶ Кемр би дурн уга юман кехлэ, терүгөрн закон цаһан саната гиж зөвшл-жэнэв. ¹⁷ Тер учрар энүг би эврэн кежэхшв, мини дотр бөөх килнц кежэнэ. ¹⁸ Бийдм, мини килнцтэ бөөдлд сэн юмн уга, яһад гихлэ, би цаһан саната йовдл һарһхар седнэв, болв кеж чадхшв. ¹⁹ Би кехэр седсн сэн юман кежэхшв. Болв эс кехэр седсн му йовдл һарһад бөөнэв. ²⁰ Кемр би дурго юман кежэхлэ, тертн би бишв, мини дотр бөөх килнц кежэнэ. ²¹ Энд иим закон бөөхиг би меднэв: кемр би сэн йовдл һарһхар седхлэ, нанд негхн арһ бөөнэ – хар сана һарһх. ²²⁻²³ Дотран би Бурхна зако тавлжанав, болв мини цогц дотр талдан закон көдлнэ. Эн закон мини уханла дөөлднэ, намаг килнцин закон бэрэнд орулна. Килнцин закон мини цогц-махмудыг авлад көдлнэ. ²⁴ О, ямаран кишг уга күн бөөжв би! Кен намаг эн үкх цогцас сулдххмби? ²⁵ Мана Деед Эзн Исус Христосар дамжад, би Бурхнд ханлтан өргжэнэв. Ти-игэд би эврэннь ухаһар Бурхна законд церглжэнэв, цогциннь бөөдлөрн болхла, би килнцин законд церглжэнэв.

Йосн жирһл

8 Исус Христосла ниилсн улсиг кен чигн засглшго. ² Яһад гихлэ, Эрүн Сәкүснэ закон таниг килнцин болн үклин законас сулдхв. Эн Эрүн Сәкүснэ закон Исус Христосла ниилэд бөөх танд жирһл өгнэ. ³ Тана килнцтэ бөөдлэс көлтэ закон эс кеж чадсиг Бурхн кев. Эврэннь Көвүһән илгәһэд, Бурхн әмтнэ килнциг бурушав. Тер Көвүнь күүнлэ әдл цогц-махмудта болад, килнциг уга кехэр ирв. ⁴ Бидн килнцтэ бөөдлөрн биш Эрүн Сәкүснэ таалар бөөсөрн закон йоста неквр күцәдгәр Бурхн тиим йовдл һарв. ⁵ Килнцтэ бөөдләр бөөжәх улс цогцин седвәрин тускар ухална, Эрүн Сәкүснэ таалар бөөжәх улс Эрүн Сәкүснэ таалын тускар ухална. ⁶ Цогцин седвәрин тускар ухалжах күн үклд күрх, Эрүн Сәкүснэ таалын тускар ухалжах күн жирһлд күрәд төвкнүн бөөх. ⁷ Цогцин седвәрин тускар ухалжах күн Бурхна дәәсн. Яһад гихлэ, тернь Бурхна зако күцәхш, йосндан күцәж чадхш. ⁸ Цогцин седвәрәр бөөдг күн Бурхнд таасгддгар кеж чадшго. ⁹ Кемр Эрүн Сәкүсн тадн дотр бөөхлэ, тадн цогцин седвәрәр биш Эрүн Сәкүснэ таалар бөөнәт. Христосин Сәкүсн уга күн Христосин биш болжана. ¹⁰ Кемр Христос таднла ниилэд

бөөхлэ, тадна цогц килнцэс кэлтэ үкв чигн Эрүн Сэкүсн таднд жирһл болжана. Яһад гихлэ, тадн Бурхна өмн чик седклтэ болвт. ¹¹Кемр тадна дотр Исусиг үклэс эмдрүлсн Бурхна Сэкүсн бүүрлж бөөхлэ, Христосиг эмдрүлсн Бурхн дотртн бээжэх Сэкүсэрн тадна цогциг эмдрүлх. ¹²Тиигэд бидн, ахнр-дүүнр, цогциннь седвэрэр бээшго болжанавидн. ¹³Кемр цогц-махмудыннь седвэрэр бөөхлэ, тадн үкхит. Зуг кемр килнцтэ йовдлмуд Эрүн Сэкүсэр уга кехлэ, цаарандан жирһэд бөөхит. ¹⁴Бурхна Сэкүс дахж йовх улс Бурхна үрдүд болжана. ¹⁵Бурхнас авсн Сэкүсн таднар ялч кежэхш, тадниг аэлһжэхш. Болв Эрүн Сэкүсн таднар Бурхна үрдүд кежэнэ. Эрүн Сэкүснэ күчэр бидн Бурхиг дууджанавидн: «Аав, Эцкм!» ¹⁶Мадниг Бурхна үрдүд гиж Бурхна Сэкүсн болн мана седкл герчлжэнэ. ¹⁷Кемр бидн Бурхна үрдүд болхла Терүнэ улсин төлэ хадһлжах зөөр авхвидн. Тедү мет бидн Христосла хамдан Энүнэ төлэ Бурхна хадһлжах зөөриг бас авхвидн. Кемр бидн Христосла хамдан зовлнган эдлжэхлэ, Энүнлэ хамдан туурхвидн.

Ирх туурмж

¹⁸Маднд үзгдх туурмжиг ода мана эдлжэх зовлнла эдлцүлхлэ, мана зовлң юмн биш. ¹⁹Эврәннь үрдүдөн Бурхн үзүлхиг цуг үүдэсн юмс йир икэр күлэжэнэ. ²⁰⁻²¹Үүдэгдсн юмс цугтан эврәннь седвэрэр биш Бурхна таалар керг уга болв. Зуг цуг үүдэлмүдт үклин үлмәһэс һарх нээлвр бээнэ. Тиигж тедн Бурхна үрдүдтэ эдл алдр сулдхвр авх. ²²Үүдэсн юмс кевтэн ода күртл зовлндан түншжэхиг бидн меднэвидн. Теднэ зовлң күүкд һарһжах өвдкүрлэ эдл болна. ²³Һанцхн тедн биш Эрүн Сэкүстэ бидн бас зовлнғас түншжэнэвидн. Бурхн маднд хамгин түрүн белгүдин негнь гийһэд Эрүн Сэкүс өгв. Бурхн маднар үрдүдөн кех болн мана цогциг кевтнь сулдхх кем күлэһэд бидн түншжэнэвидн. ²⁴Эн ицлэр бидн авргдвидн. Кемр бидн нээлжэх юман үзжэхлэ, Тер нээлвр болдмн биш. Яһад гихлэ, үзжэх юмндан кен нээлжэнэ? ²⁵Кемр бидн эс үзжэх юмндан нээлжэхлэ, тиигхлэрн бидн энүг тесвртәһәр күлэжэнэвидн. ²⁶Мел энүнлэ эдл Эрүн Сэкүсн мадн тал дөң болхар ирнэ. Яһад гихлэ, бидн чидл тату болжанавидн. Бидн нам яһж зальврхан меджэхшвидн. Болв Сэкүсн мана ормд үгәр келлго, аәһәр Бурхнас сурна. ²⁷Зүркд шинжлжэх Бурхн Эрүн Сэкүснэ сана меднэ. Яһад гихлэ, Эрүн Сэкүсн Бурхна таалар Терүнэ улсин төлэ зальвржана. ²⁸Бийдөн

дурта улсла болн күсллэнь ирлцж дуудгдсн эмтнлэ цуг учрсиг Бурхн олзд орулна. ²⁹Урдаснь Эврэннь шүүж авсн улсиг Бурхн Көвүнлөхөн эдл болх гиж шиидв. Тиигэд Исус олн ахнр-дүүнр дунд түрүнкнь болв. ³⁰Бурхн шиидсн улсиг дуудв, дуудсн улсан чик седклтэд тоолв, чик седклтэд тоолсн улсан туурулв. ³¹Энүнэ тускар бидн ю келхмб? Кемр Бурхн мадла негн болхла, кен мана өмнэс юм кеж чадхмб? ³²Бурхн Көвүһөн хармнл уга цуг мана төлө Терүгэрн төкл төкв. Көвүһөн маднд өгсн Бурхн наадкиннь кевтнь маднд өпшгой? ³³Бурхна шүүж авсн улсиг кен гемшэхмб? Бурхн тедниг чик седклтэд тоолв. ³⁴Кен тедниг засглхмб? Тиим күн уга. Яһад гихлэ, Христос Исус мана төлө үкэд эмдрсн, ода Бурхна барун тал бөөнө, мана тускар зальвржана. ³⁵Христосин дурнас мадниг юн салһхмб? Зовлң эс гихлэ харһсн төрий? Көөлһн эс гихлэ харһнлһн болвза? Күнд түрү бэ-эдл, өөмшг эс гихлэ үклий? ³⁶Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Чини төлө мадниг өдр болһн ална. Алгдх хөөдлэ эдл мадниг тоолна». ³⁷Кемжэн угаһар маднд дурлжах күүнэ күчэр цугтаһинь бидн диилжэнэвидн. ³⁸⁻³⁹Үкл чигн биш, жирһл чигн биш, Бурхна элчнр чигн биш, залжах болн һарджах сәкүсд чигн биш, өдгө чигн биш, иргч тоот чигн биш, теңгр деер юн чигн биш, һазр дор юн чигн биш, үүдэсн тоотас юн чигн биш, мадниг Бурхна дурнас цугтан салһж чадшгог Би лавтаһар меднэв. Эн дуран Бурхн мана Деед Эзн Исус Христосар дамжулад үзүлв.

Бурхн болн Терүнэ шүүж авсн улс

9 Би үндэн келжэнэв, худл келжэхшв. Яһад гихлэ, би Христосин күмбв. Эрүн Сәкүснэ залжах мини седкл, намаг худл эс келжэхиг лавлжана. ²Би дегд гейүржэнэв. Мини зүркн чилшго зовлңгар дүүрв. ³Ахнр-дүүнриннь төлө, эврэннь төрскн улсин төлө би Христосас салхар седлэв. ⁴Тедн Израилин улс. Бурхн теднэр Эврэннь үрдүд кеһэд, туурмжан үзүлв. Теднлө Бурхн бо-оцас батлв, теднд зака өгв. Израилин улс йосндан Бурхнд яһж мөргхэн меднэ. Бурхн теднд олн юм күцэх болж келлэ. ⁵Израилин улс алдр өвкнрэс үүдлэ. Күүнэ уңг-тохмин тускар келхлэ, Христос еврей күн бээсмн. Энтн цугтаг залжах Бурхн болжана. Христос мөңкинд тууртха!* Тиигтхэ! ⁶Бурхна өгсн үг эс күцэгдв

* Онданар орчулхла: Цугтаг залжах Бурхн мөңкинд тууртха!

гиг би келжэхшв. Юнгад гихлэ, Израилин улс цугтан Бурхна шүүж авсн улс биш. ⁷Абрахамин хөөт үйр цугтан йосндан терүнэ үрдүд биш. Бурхна Бичгт иигж бичэтэлм: «Зуг Ицхакин хөөт үйр чини үйр болж тоолгдх». ⁸Талданар келхлэ экэс харсн хөөт үйр Бурхна үрдүд болжахш. Болв Бурхна өгсн үгэр төрсн үрдүд йосн хөөт үйр болжана. ⁹Бурхн иим үг өглэ: «Би хөөтндэн иим цагла ирхв, Сарра көвүтэ болх». ¹⁰Дэкэд келхлэ, Ребекин хойр көвүн нег эцктэ. Тер мана өвк Ицхак бөөж. ¹¹⁻¹²Болв икр үрн төртл болн тедн сэн, му йовдл харһтл, Бурхн Ребект иигж келв: «Ах күн дү күүнд заргдх». Бурхна күсл Терүнэ шүүж авлһар дамжад күшдгэр эннь болв. Терүнэ шүүж авлһн Яковин болн Эсав йовдлас эклжэхш, Бурхна дуудврас эклжэнэ. ¹³Энүнэ тускар Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Би Яковд дурлад, Эсавд дурго болв». ¹⁴Тиигхлэ бидн ю келхмб? Бурхн чикэр кежэхший? Мел уга! ¹⁵Мошед эн иигж келв: «Хөөрлхэр седсн күүһэн хөөрлнэв, сана зовхар седсн күүндэн сана зовнав». ¹⁶Бурхна шүүж авлһн күүнэ седвэрэс болн күүнэ йовдлмудас учрхш. Зуг Бурхна хөөрлтэр күцэгднэ. ¹⁷Бурхн Эврәннь Бичгт фараонд иигж келжэнэ: «Би чидлэн чамар дамжад үзүлхин төлэ мини нериг делкэд меддгэр чамаг Египетин хаана ширэ деер суулһв». ¹⁸Тиигэд Бурхн хөөрлхэр седсэн хөөрлнэ, буцдг зангта кехэр седхлэрн буцулна.

Бурхна хөөрлт болн Терүнэ ур

¹⁹Нанд таднас негнь келх: «Тиигхлэ яһад күүг Бурхн гемшөжэхмб? Терүнэ таалла кен сөрүцж чадхмб?» ²⁰Бурхнла зүтклдх кемб чи, күн? Шавр сав терүг кесн күүнд: «Чи яһад намаг иимэр кеввч?» — гиж келдви? ²¹Шаврар сав кежэх урч күн нег мокар хойр сав кеж чадшго: негинь — кееһин төлэ, хойрдгчинь — йирин бөөдлин төлэ. ²²Тиигхлэ Бурхнд ууран үзүлх болн чидлэн медүлх зөв бөөнү? Зуг зарһинь ууртаһар кех болн алгдх улсиг Бурхн тесвртөһөр даажав. ²³Бурхнд Эврәннь алдр туурмжан үзүлх зөв бөөнү? Тер туурмжарн Терүнэ хөөрлт авх эмтнлэ хувацв. Бурхн тедниг туурулхар белдв. ²⁴Иигж хөөрлт авсн мадниг Бурхн, зуг евреймүд дундас биш нам буру номта улс дундас дуудв. ²⁵Ээлдэч Хөөзин дегтрт Бурхн иигж келжэнэ: «Мини биш улсиг — Мини гиж келхв. Мини дурго улсиг — Мини дурта улс гиж келхв. ²⁶Мини улс бишит гиж келхин ормд тедниг эмд

Бурхна үрдүд гиж келхв». ²⁷ Эшья Израилин улсин тускар чанһар келжэнэ: «Израилин улс тенгсин элсн мет оln болв чигн теднэс зуг зэрмнь авргдх. ²⁸ Юнгад гихлэ, Деед Эзн һазр деер бөөх улсиг агчмд болн мөнкинд засглх». ²⁹ Эшья урднь бас иигж келлэ: «Кемр тенгрин цергин Деед Эзн мана хөөт үйнриг хадһлсн болхла, тиигхлэ бидн цугтан Содом болн Гомора балһсдла эдл болх билэвидн».

Израиль болн Сэн Зэңг

³⁰ Ода бидн ю келхмб? Бурхна өмн чик седкл зүүхэр эс седжэсн буру номта улс эврәннь итклэр чик седклтэ болв. ³¹ Израилин улс чик седклтэ кедг зака хээһэд олсн уга. ³² Яһад эс олжахмб? Тедн терүг итклэрн биш кергэрн хээв. Көндлң чолунд тедн бүдрв. ³³ Эн чолуна тускар Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Сион уул деер би көндлң чолу тэвжэнэв. Терүнэс көлтэ зэрм улс бүдрэд унх. Болв терүнд иткдг күн мел һутагдшго».

10 Ахнр-дүүнр, Израилин улс аврлт автха гийһэд, би эрүн зүр-кнэсн Бурхнд зальвржанав. ² Би тедниг бийән йир икэр Бурхнд нерэдсиг герчлжэнэв, болв теднэ нерэдлһн медрлэс һарчааш. ³ Бурхн яһж күүг чик седклтэ кедгиг тедн медемн уга. Энүнэс даву тедн бийән Бурхна өмн чик седклтэд тоолхар сед-цхэв. Бурхн яһж күүг чик седклтэ кедгиг евреймүд төртән авсмн уга. ⁴ Иткдг күн болһн чик седклтэ болхин төлэ Христос Закана көдлмш чилэв.

Күн болһн авргдэж чадх

⁵ Зака күцэсэрн күн болһн яһж чик седклтэ болхин тускар Моше иигж бичж: «Закаг күцэжэх күн терүгэр әмд бөөх». ⁶ Ит-клэр күн болһн яһж чик седклтэ болхин тускар Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Кен тенгрт һархмб? – гиж бичэ бийэсн сур». (Христосиг тенгрэс һазр деер буулһхин төлэ кен тиигэрән һархмб, – гиж бичэ бийэсн сур.) ⁷ Эс гихлэ: «Кен хар йорал уга һазрт буухмб?» (Христосиг үкснэ хөөн әмдрүлхин төлэ кен хар йорал уга ормд буухмб?) ⁸ Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Бурхна үг чини хажуд бөөнэ. Тер үг чини келнд болн зүркнд бөөнэ». Эн үг мана цөөлһжэх итклин үг мөн. ⁹ Кемр чи, Исус, мини Деед Эзн гиж илэр келхлэ, кемр Терүг үкснэ хөөн Бурхн әмдрүлсиг

зүркэрн иткжэхлэ чи авргдхч. ¹⁰ Юнгад гихлэ, зүркэрн иткэд бидн чик седклтэ болжанавидн. Исус мини Деед Эзн гиж илэр келсэрн бидн авргдхвидн. ¹¹ Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Терүнд иткдг күн мел хутагдшго». ¹² Иигж цугтаднь келгдженэ. Юнгад гихлэ, евреймүдин болн буру номта улсин хоорнд мел йиллл уга. Бурхн цугтаннь Деед Эзн болжана. Терүг дууджах улсиг Бурхн йир икэр адслженэ. ¹³ Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Деед Эзнэ нер дууджах күн болһн авргдх». ¹⁴ Кемр Терүнд эс иткжэхлэ, яһж тедн неринь дуудхмб? Кемр Терүнэ ном эс соңссн болхла, яһж тедн иткхмб? Кемр тер номиг эс цөөлһсн болхла, яһж тедн терүг соңсхмб? ¹⁵ Кемр цөөлһэчнр эс илгэгдсн болхла, тиигхлэ яһж тер ном цөөлһгдх бөөсмб? Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Сэн Зэнг цөөлһжэх улсин ирлһн ямаран сэн!» ¹⁶ Сэн Зэнгиг евреймүд цугтан төрүц авчасмн уга. Ээлдөч Эшья иигж келж: «Деед Эзн! Мана цөөлһсн номд кен иткженэ?» ¹⁷ Сэн Зэнг соңсхла, иткл ирнэ. Христосин тускар цөөлһж келхлэ, күн Сэн Зэнгиг соңсна. ¹⁸ Болв би сурхар седженэв: «Тедн номиг соңсад угай?» Э-э, соңсла. Юнгад гихлэ, Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Теднэ дун цуг һазрар соңсгдна. Теднэ үгмүд һазрин кедэ күртл күрнэ». ¹⁹ Тиигхлэ би дөкэд нег юм сурхар седженэв: «Израиль энүг медлго бөөсмн болвза?» Моше түрүлж хэрү өгнэ: «Би таднд йосн биш келн улсар дамжулад үлү үзүлһ сергэнэв. Би эргү улсар тадна ур босхнав». ²⁰ Эшья болхла зөргтөһөр иигж келженэ: «Эс хээсн улс Намаг олв. Мини тускар эс сурсн улст Би Бийөн үзүлүв». ²¹ Болв Израилин тускар тер иигж келженэ: «Өдрин туршарт Би сонсдо болн буцдг улс тал һаран дуудж суңһв».

Бурхн Израильд хээрлтэн үзүлжэнэ

11 Тиигэд би сурхар седженэв: Бурхн эврэ улсан хайви тиигэд? Мел уга. Би эврэн Израилин күмб, Бөөнъяминэ унг-тохмас Абрахамин хөөт үйв. ² Эклцэснь шүүж авсн улсан Бурхн хайсн уга. Израилин улст һундсан Элья Бурхнд келсиг тадн Бурхна Бичгэс меднэлмт. ³ «Деед Эзн, тедн чини ээлдэчн-риг алв, бэрц тэвдг чини ормиг тедн хамхлв. Би һанцарн үлдв, намаг тедн бас алхар седженэ». ⁴ Болв Бурхн терүнд ю келв? «Би бийдэн долан миңһн кү үлдөвв. Тедн Баалын өмн сөгдсн уга». ⁵ Тиигэд ода Бурхна цаһан санаһар шүүж авгдсн улсин үлдл

бөөнө. ⁶Кемр Бурхн цаһан санаһар эмтиг шүүж авсн болхла, ти-
игхлэ тер кесн кергэрнь тиигжэхш. Кемр Бурхна эмтиг кесн
кергэрнь шүүж авсн болхла, тиигхлэ терүнэ цаһан санан үнн
цаһан санан болж һаршго билэ. ⁷Тиигэд юн болжахмб? Изра-
илин улс хээжэсн юман олсмн уга. Бурхна шүүж авсн улс хээжэ-
сэн олж авв, наадксинь Бурхн Эврәннь дуудвриг соңсж чадго
кев. ⁸Энүнэ тускар Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Бурхн теднэ
ухан-седклиг унтулв, нам эндр өдр күртл теднэ нүднэ юм үз-
жэхш, чикнь юм соңсжахш». ⁹Давид иигж келж: «Нөөрлжөх
цагтан тедн бөргдэд хавхд тортха! Тедн унад засгла харһтха!
¹⁰Теднэ нүднэ харань уурад, юм бичэ үзтхэ! Теднэ нурһнь мөн-
кинд бөгчитхэ!»

Буру номта улсин аврлт

¹¹Дэкнэс би сурхар седжэнэв: Евреймүд бүдрэд унхларн
мөнкинд унсн болхви? Уга. Буру номта улс евреймүдиг унснас
иштэ аврлт авв. Евреймүдт үлү үзүлһ сергэхэр буру номта улс
тиигв. ¹²Евреймүдин бүдрэд унсн бээдл делкэг байжаж, теднэ
цөөкн то буру номта улсиг бас тиигж, тиигэд кемр евреймүд
цугтан аврлтд күрсмн болхла, зөөрнь ямаран ик болх! ¹³Буру
номта улс, ода би танд келжэнэв: буру номта улсин апостол
болсарн би эврәннь церглтэн магтжанав. ¹⁴Тиим юм кехлэрн, би
эврәннь улсин үлү үзүлһиг сергәһэд, нам зэрмсинь аврж чадхв
болвза. ¹⁵Юңгад гихлэ, Бурхн тедниг бийэсн хольжулсн цагт
делкэн эмтн Терүнлэ эвцлэ. Болв Бурхн тедниг орулж авхла,
юн болх? Эннь үкснэс эмдрж һарсна эдл болх. ¹⁶Кемр өдмгин
түрүн зүсм Бурхнд нерэдгдхлэ, өдмг кевтэн Бурхнд нерэдгднэ.
Кемр модна уңг Бурхнд нерэдгдхлэ, ацмуднь бас Бурхнд нерэд-
гднэ. ¹⁷Асргджасн олив модна зэрм ацмуднь хуһрж одж. Зерлг
олив модна ацмуд тер моднд наалдулгдла. Тадн, буру номта улс,
тер зерлг олив моднла эдл болжанат. Ода тадн евреймүдин күч
болн байн жирһл хувалцжанат. ¹⁸Тиигэд хамхрсн ацмудыг тадн
бичэ һазалтн. Яһж чи тедниг һазалжахмбчи? Чи зуг ацнь болжа-
нач, уңгиг чи асржахшч, уңг чамаг асржана. ¹⁹Ода чи келжэдг
чигн болхич: «Намаг наалдулж урһатха гихэд ацмуд хуһрсмн
билэ». ²⁰Э, тедн эс итксндэн хуһрсн болхла, зуг чи итклэрн
эн ормдан үлджэнэч. Тиигэд чи бичэ карагл, болв э! ²¹Бурхн
йосн ацмуд хармнсн уга, чамаг хармнх гиж санжанчи? ²²Энүнд

бидн Бурхн яһж цаһан санаһан күртэжэсиг болн цаажлсиг үзжөнэвидн. Килнц һарһсн улсиг Бурхн цаажлна. Терүнэ хээрлтд чи үлдхлэ, Бурхн чамд цаһан санаһан күртэх. Эс гихлэ чамаг тер моднас хуһлад авх. ²³Кемр йосн олив модна ацмуд ондарад иткхлэ, дэkn тедниг Бурхн наалдулад урһах. Яһад гихлэ, Бурхн дэkn тедниг наалдулж урһах күчтэ. ²⁴Чи эклцэсн авн зерлг моднас хуһлгдж авгдлач. Дэкэд болхла, асргджасн олив моднд күчэр наалдулгдж урһагдлач. Тиигэд йосн ацмудыг энкр моднднь хэрү наалдулхд йир амр. Бурхн цугтад цаһан санаһан күргжэнэ. ²⁵Ахнр-дүүнр, тадн бийэн цецн улст эс тоолшгон төлэд, тадниг нуувч медж автха гиж би санжанав. Нуувчнь иим: Израилин улс оньдин итклэс хөөһсн уга. Тедн, зуг тоота буру номта улс Бурхнд иртл тиигв. ²⁶Тегэд Израилин улс цугтан авргдх. Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Сионас Аврач ирх. Тер Яковин хөөт үйнриг Бурхн уга жирһлэс харсх. ²⁷Би теднлэ бооца кеһэд, теднэ килнцинь тэвж өгхв». ²⁸Буру номта улс, таднд олз ортха гийһэд евреймүд Сэн Зэнг авсн уга. Тиигэд тедн Бурхна дээсн болв. Зуг Бурхн евреймүдиг шүүж авсар болн теднэ өвкнрт үг өгсэр тедн Бурхна улс болжана. ²⁹Юнгад гихлэ, Бурхн эврәннь белгэн хэрү авхш, эврэн шүүж авсан сольхш. ³⁰Урднь тадн, буру номта улс, Бурхиг соңсдго билэт. Зуг ода евреймүд Бурхиг эс соңссар Бурхнас тадн хээрлт авт. ³¹Ода евреймүд Бурхиг соңсжахш. Зуг тадн хээрлт авсн учр деерэс евреймүд хээрлт авх. ³²Цуг эмтиг хээрлхин төлэ Бурхн тедниг соңсдго бөөдлд бэрүлв. ³³О! Бурхна зөөр ямаран ик! О! Бурхна цецн ухан болн медрл ямаран ик! Терүнэ шийдвриг кен цөөлһж чадхмб? Терүнэ хаалһиг кен медхмб? ³⁴Деед Эзнэ ухаг кен медсмб? Кен Терүнд селвгч болсмб? ³⁵Бурхиг өгцтэ болтха гийһэд, кен Терүнд юм өгсмб?» ³⁶Юнгад гихлэ, цугтаһинь Тер үүдэлэ. Цугтан Терүгэр дамжад Терүнэ төлэ бөөнэ. Бурхн мөнкинд тууртха! Тиигтхэ!

Бурхнд церглэжэх жирһл

12 Тиигэд, ахнр-дүүнр, Бурхна хээрлтин төлэ би таднас суржана. Бийэрн Бурхнд эмд, эрүн болн Терүнд тааста тэкл тэктн. Эннь Бурхнд йосндан церглһн болжана. ²Эн делкэн му авъясар бичэ бөөтн. Болв Бурхнд тана ухаг шинрүлх зөвөн өгтн. Тегэд одж тадн Бурхна сэн, тааста болн күцц таалыг медж

чадхит. ³ Нанд өггдсн белг олзлад би күн болһнд иигж келжэнэв: Өгсн зөвэс үлүһэр эврәннь тускар бичэ сан. Болв бийиннь тускар ик санан угаһар ухал. Чамд Бурхна өгсн иткллэ ирлцүлж бийиннь тускар ухал. ⁴ Күүнэ цогцд олн мөчмүд бээнэ. Мөч болһн зүсн-зүүл зааврта. ⁵ Терүнлэ эдл бидн олн болсн бийнь Христосла ниилэд нег цогц-махмуд болжанавидн. Бидн нег-негн-лэһэн зүсн-зүүл мөчмүд мет хоорндан залһлдатавидн. ⁶ Маднд Бурхна өгсн хээрлтлэ ирлцүлж бидн олн зүсн билг олзлх йоста-видн. Чамд Бурхна үг келх белг бөөхлэ, эврәннь иткллэ ирл-цүлж Терүг кел. ⁷ Кемр талдан улст нөкд болх билг чамд бөөхлэ, нөкд бол. Кемр багш болх билгтэ болхла, багшлтха! ⁸ Кемр урмд өгх билгтэ болхла, урмд өгтхэ. Кемр бээснэсн хувалцх билгтэ болхла, асхрулад хувалц. Кемр хардх билгтэ болхла, йир сөөнөр хард. Кемр цаһан седкл һарһх билгтэ болхла, байртаһар цаһан седклэн һарһ.

Христост иткдг күүнэ жирһлин зокъял

⁹ Тана дурн үнн болтха. Хар саната йовдлмудт дурго болтн, сэн йовдл цаарандан һарһтн. ¹⁰ Ахнр-дүүнрлэ эдлэр нег-негн-дэн дурлтн. Нег-негэн күндлэд бийэсн үлүһэр үнлтн. ¹¹ Бичэ залхуртн. Зуг гүжрж көдлтн. Деед Эзнд халун зүркнэсн церглтн. ¹² Ишдэн тадн байрлтн! Зовлд тесвртэ болтн. Оньдин зальвртн. ¹³ Бурхнд иткдг улс түрү-зүдү бөөхлэ, теднлэ бээс-нэсн хувалцтн. Зуучлж йовх улсиг гиичлүлэд тоотн. ¹⁴ Тадниг көөлдж йовх улст Бурхн эдс өгтхэ гиж зальвртн. Дэкэд нег давтад келжэнэв: Бурхн тедниг бичэ харатха, эдс өгтхэ гиж зальвртн. ¹⁵ Байрлжах улсла байрлтн. Уульжах улсла уультн. ¹⁶ Күн болһниг йилһлго эдлэр бээтн. Бичэ караглж деерлктн. Зуг номһн зангта улсла үүрлтн*. Бийэн бичэ цецн күүнд тоолтн. ¹⁷ Чолуһар шивсиг – өөкэр шивтн. Эмтн цугтан сэн гиж келх йовдл һарһтн. ¹⁸ Кемр арһ бөөхлэ, эмтнлэ цугталань эвтөһөр бэ. ¹⁹ Үүрмүд минь! Бичэ өшэ нектн. Бурхн тиим күүг засглтха. Юңгад гихлэ, Бурхна Бичгт иигж бичэтэ бээнэ: «Би өшөһинь авхв. Күүнэ һарһсн буруһин ашар Би терүг засглхув гиж Деед Эзн келжэнэ». ²⁰ Бурхна Бичгт бичэтэг күцэтн: «Кемр тана өшөтн өлн болхла, хот өгэд цадхтн. Кемр унд уухар седжэхлэ,

* Талданар орчулхла: Зуг хар көдлмш бас кетн.

ундынь кеж өгтн. Тиим йовдларн тадн терүнэ толһа деер цог цуглулжанат». ²¹Хар санан чамаг бичэ авлтха! Болв хар санаг сэн кергэр диил.

Йосна туск төр

13 Күн болһн шаңһа йоснд соңсхврта болх йоста. Юңгад гихлэ, Бурхна зөв уга йосн уга. Бэесн цуг йосиг Бурхн тогтала. ²Тиигэд йосна өмнэс буцсн күн — Бурхна тогтасна өмнэс буцжана. Тиим йовдл харһжах күн цаажла харһх. ³Сэн йовдл харһжах күн биш, хар саната йовдл харһжах күн йосна хардачнрас ээнэ. Йоснас ээшго седклтөвч? Сэн йовдл харһж йов, тиигхлэ йосн чамаг буульх. ⁴Йосна хардач чамд сэ кехэр Бурхна зарц болжана. Кемр чи хар саната йовдл харһдг болхла, йосна хардачнрас э. Яһад гихлэ, чамаг засглх зөв терүнд бээнэ. Терчнь Бурхна зарц болад, хар саната йовдл харһсн күүг Бурхна нерн деерэс засглна. ⁵Чи йосна хардачнриг зуг засглһнас ээһэд биш, болв Бурхнд церглх эврәннь дааврас сонс. ⁶Тиигэд тадн алван өгнэт. Йос харджах улс Бурхна зарцнр болжана, тедн эврәннь даалһвр күцэжэнэ. ⁷Теднд өгх зөвтэ юмиг өгтн: зүсн-зүүл алв өгтн, тедниг йир икэр күндлтн.

Ахир-дүүрин дурна тускар

⁸Кен чигн күүнд өгцтэ бичэ болтн. Зуг нег-негндэн дурарн өгцтэ болтн. Юңгад гихлэ, хажудк күүндэн дуртань зака күцэжэнэ. ⁹«Гергн залу хойр эврәннь иткл бичэ эвдтн», «Бичэ ал», «Бичэ хулха ке», «Талдан күүнэ эдл-ахуд седкл бичэ төв», — эн болн нань чигн зааврмудын һол төрнь иим: «Талдан улст бийлөһөн эдл дурта бол». ¹⁰Талдан улст дурта күн му юм үзүлшго. Талдан улст дурта болсн күн — Зака күцэнэ. ¹¹Тадн тиигж кех зөвтэт, яһад гихлэ, нөөрэсн серх тадна цаг ирсиг меднэт. Деед Эзн иткжэснэс ода таниг аврх цаг өөрхн бээнэ. ¹²Сө чилж йовна, өдр эклж бээнэ. Тиигэд харһһуһин йовдлмуд үлдөһэд, ода герлин зер-зев авий! ¹³Өдрин герлд бөөх эмтнлэ эдл дигтөһэр бөөхмн. Тер төлөд буру номта улсин шажна нээрт орхмн биш, согтж эрк уухмн биш, цалдн йовдл харһж аля кехмн биш, дээлдж, үлү үзхмн биш. ¹⁴Деед Эзн Исус Христосин зер-зев автн. Тадн эврәннь килництэ бээдлд оньган өгдгэн ууртн. Терүнэ му седвэр бичэ күцэтн.

Нег-негэн бичэ гемшэти

14 Итклдэн бат биш күүг тадн иткдг ах гиж сантн. Терүнэ итклин хэлэцин тускар бичэ зүтктн. ²Нег күүнэ иткл ю болв чигн идх зөв өгнэ, талдан күүнэ иткл бат биш болад, тер ханцхн темсин хот эдлнэ. ³Хотыг йилһвр угаһар иддг күн, тиигж эс кежэх күүг бийэсн дор гиж бичэ тоолтха. Зуг темстэ хот иддг күн хотыг йилһлго иддг күүг буру харһжана гиж бичэ гемшэтхэ. Яһад гихлэ, Бурхн хойраһинь орулж авчана. ⁴Талдан Эзнэ зарциг гемшэх чи кембвч? Эзнэ эврэн терүг сөөнөр мууһар көдлсинь йилһх. Тер зарц сөөнөр көдлх, яһад гихлэ, Деед Эзнэ терүнд тиим арһ өгч чадх. ⁵Нег күүнд талдан өдрмүдэс нег өдр чинртэ болжана. Ондан күүнд өдрмүд цугтан чигн эдл болх. Күн болһн эврэннь санжасн санаһан чик гиж лавтаһар медтхэ. ⁶Талдан өдрмүдэс нег өдриг чинртэ гижэсн күн энүгэрн Деед Эзиг күндлжэнэ. Хотыг йилһлго иддг күн Деед Эзиг күндлэд тиигнэ. Тиим күн хот идсндэн Бурхнд йөрэл тэвжэнэ. Темстэ хот иддг күн бас Деед Эзиг күндлэд тиигнэ. Тиим күн Бурхнд бас йөрэл тэвжэнэ. ⁷Маднас нег чигн күн бийиннь төлө бөөхш, бийиннь төлө үкхш. ⁸Кемр бидн жирһж бөөхлэ, Деед Эзнэ төлө бөөнөвдн. Кемр үкхлэрн бас Деед Эзнэ төлө үкнөвдн. Жирһж бөөв чигн эс гихлэ үкж бөөв чигн, бидн Деед Эзнэ улс болжанавидн. ⁹Яһад гихлэ, эмд улсин болн үксн улсин Деед Эзнэ болхар Христос үкэд амдрлэ! ¹⁰Чи темсэр хот кежэх күн эврэннь иткдг дүүһэн яһад гемшэхмбч? Эс гихлэ, хотыг йилһлго эдлжэх күн яһж дүүһэн бийэсн дор тоолжанач? Бидн цугтан Бурхна зарһд зогсхвидн. ¹¹Юнгад гихлэ, Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Күн болһн Мини өмн сөгдх, күн болһн Намаг Бурхн гиж келх. Энүг Би лавлжанав гиж Деед Эзнэ келжэнэ». ¹²Маднас күн болһн Бурхнд эврэн тооцаһан өгх. Эврэннь ахнр-дүүнрэн килнцд бичэ орултн. ¹³Тер төлөд нег-негэн гемшэхмн биш. Тадн иигж шиидх йоста. Тана иткдг ахнр-дүүнр бүдрэд килнцд ордгоһар тадн бичэ му йовдл харһтн. ¹⁴Би Деед Эзнэ Исуста ниилсн учрас эврэн бийэрн бузр юмн уга болдгиг лавта меднэв. Кемр кен негнэ ю болв чигн цевр биш гиж тоолжахла, терүнд тернэ бузр болжана. ¹⁵Кемр чи хот йилһлго эдлжэх учрас эврэннь дүүһэн һундажахла, тиигхлэрн дурлж кежэхшич. Чини эдлжэх хот дүүһичнэ бичэ алтха! Яһад гихлэ, Христос терүнэ төлө үклэ. ¹⁶Тана

сэн гиж тоолжасиг талдан улс му келдгоһар бийэн сээнэр бэртн. ¹⁷Бурхна йосн мана эдлжэх хотд, уужах унднд бөөхш, чик бөөдлтэ, эвтэ болн байрта жирһлд бөөнэ. Тиим жирһл Эрүн Сәкүсн өгнө. ¹⁸Тиигэд Христост церглжэх күн Бурхнд байр үүдэжәнэ, әмтнәс зөвшәл авчана. ¹⁹Тер учрар, бидн эв авч ирх болн нег-негән батлх йовдл оньдин һарһхар седхмн. ²⁰Хотын төлә Бурхна күцәжәхиг бичә хамхлтн. Хот кевтән цевр. Болв эврән эдлжэх хотарн талдан күүг килнцд унһахла чик биш. ²¹Мах эс идхлә, чһр эс уухла, дүүһән килнцд унһах йовдл эс һарһхла чик болжана. ²²Бурхна болн чини хоорндк төр чини итклин төр болтха. Эврән шүүж авчасндан бийән эс гемшәжәх күн буйн кишгтә. ²³Хот иджәһәд, эврәннь шиидврән чик угай гиж маһдлсн күүг Бурхн зарһла харһулх. Яһад гихлә, терүнә кесн керг иткләс үүдхш. Иткләс эс үүдсн керг килнц болжана.

Талдан улст нөкд болтн

15 Бидн, итклдән күчтә улс, итклдән бат биш улст түрү-күнд төринь хаһлхд дөң болхмн. Зуг бидн һанцхн бийдән тааста юм кех зөв угавидн. ²Талдан улсин сә хәәж, теднә иткл батрахин төлә маднас кен чигн күн теднд тааста юм кех зөвтә. ³Христос бас һанцхн бийдән тааста юм кежәсмн уга. Бурхна Бичгт иигж бичәтә: «Бурхиг му келжәсн улсин му үгнь нанд күртв». ⁴Бурхна Бичгт урднь бичәтә цуг тоот мадниг сурһхин төлә өггдлә. Мадниг тесврәр, урмдар нәәлвртә болтха гиж тииглә. ⁵Тесвр болн урмд өгчәх Бурхн тадниг Исус Христосас үлгүр авад, нег ухан-седклтә болтха гижәнә. ⁶Тегәд тадн ни-негәр, нег дууһар Бурхиг болн мана Деед Эзн Исус Христосин Эцкиг туурулж чадхит.

Буру номта улст цәәлһжәх Сән Зәңг

⁷Тер учрар Бурхна туурмжин төлә нег-негнлөһән Христос таднла бийән бәрснлә әдләр тадн бийән сээнәр бэртн. ⁸Христос Бурхна үнниг үзүлхин төлә, өвкнрт өгсн үгән күцәхин төлә евреймүдин зарц болв гиж би келжәнәв. ⁹Буру номта улст Бурхна хәәрт өгсн учрас тедн Бурхиг туурултха гиж Христос евреймүдин зарц болв. Бурхна Бичгт иигж бичәтә: «Тер учрар чамаг би буру номта улс дунд туурулхв, чамд магтал дуулнав». ¹⁰Бурхна Бичгт бас иигж бичәтә: «Тадн, буру номта улс, Терүнә

эмтнлэ хамдан байрлгн!»¹¹ Бурхна Бичгт бас иигж бичэтэ: «Тадн, буру номта улс, цугтан Деед Эзиг туурултн! Олн келн улс цугтан Терүг туурултн». ¹²Эшья иигж келжэнэ: «Эмтиг хардхин төлө Ишайин хөөт үй төрэд өсх. Буру номта улс терүнд нээлх». ¹³Таднд ишл өгсн Бурхн тана итклэр дамжад байрар болн эвэр дүүртхэ. Тиигэд тана ишл Эрүн Сэкүснэ күчэр цаарандан өстхэ.

Павелын даалгөр

¹⁴Ахнр-дүүнр мини, тадна зүркн сэн-сээхн кергэр дүүрн, таднд цуг медрл бөөнө, тадн нег-негэн сурһж чадхиг би меднөв. ¹⁵Тер бийнь би бас йир зөргтөһөр зөрм сурврмудин тускар келжэнэв. Би таднд терүнэ тускар тодлвр орулжанав. Иим зөргтө болдгм нанд Бурхн онц билг өглө. ¹⁶Намаг буру номта улсин төлө Христосин церглөч болтха гинһэд Бурхн нанд иим белг өглө. Би теднд Бурхна Сэн Зөнг цөөлһжэнэв. Эрүн Сэкүсэр Бурхнд нерэдгдсн буру номта улс Терүнд тэкл мет тааста болтха гижэнэв. ¹⁷Тиигэд би Христос Исусла ниилсндөн Бурхнд церглжэхэрн бийөн буульж чадхв. ¹⁸Би зөргтө болнав. Буру номта улсиг Бурхна соңсхврт орулхин төлө Христос нанар дамжад ю кесиг би зуг энүнэ тускар келж өгнөв. Энүг Тер үгэр болн кергэр, өвөрц йовдлын болн онц темдгин күчэр, Бурхна Сэкүснэ күчэр кев. ¹⁹Би Ерусалимас Илирик назр күртл эргндөн Христосин туск Сэн Зөнг күшднь цөөлһв. ²⁰Христосиг меддго назрт Сэн Зөнг тархах седкл кезэ чигн мини күсл болжана. Зуг бурунь күүнэ төвсн ул деер тосхлт кехэр седжэхшв. ²¹Бурхна Бичгт бичэтэ: «Терүнэ тускар келгдэд уга улст Тер үзгдх, Терүнэ тускар соңсад угаднь медгдх».

Рим орх Павелын зура

²²Сэн Зөнг тархалһна көдлмш кеһэд, би тадн тал ирж чадсн угав. ²³Ода би эн назрт эврөннь көдлмшөн төгсөвв. ²⁴Олн жилин эргцд тадн тал орхар седжэсн күслэн би Испань орхларн күцэхэр бөөнөв. Таднла харһсарн би байрлхв. Дөкэд цааранднь Испань орхд тадниг дөң болтха гилэв. ²⁵Би ода Ерусалимд бөөх Бурхна улст церглхэр йовжанав. ²⁶Ерусалимд бөөх Бурхна улс дунд түрү эмтнэ төлө Македонь болн Ахьяна улс дем күргхэр шийидж. ²⁷Иим йовдл харһлһн теднд тааста болв. Йосндан болхла,

тедн евреймүдт өгцтэ болжана. Юнгад гихлэ, евреймүдт буру номта улсла Бурхна эдс хувацв. Тер учрар буру номта улс эврэннь эдл-уушасн евреймүдлэ хувалцх зөвтэ. ²⁸Эн даалһвр күцэ-һэд өгсн демиг Ерусалимд өгснэ хөөн би Испань орнав. Хаалһдан тадн тал орнав. ²⁹Намаг ирхлэ, Христосин эдслт күшцднь авхитн би меджэнэв. ³⁰Ахнр-дүүнр, мана Деед Эзн Исус Христосар болн Эрүн Сәкүснэ дурар нанла хамдан мини төлэ икәр шунж зальвртн гиж танас эржэнэв. ³¹Йудьяд Христост иткдго улсас би мөлтрж хардгар Ерусалимд мини кех кәдлмш тенд бөөх Бурхна улс авдгар зальвртн. ³²Тиигэд би тадн тал байртаһар ирхв. Кемр Бурхна таал учрла, бидн хамдан амрхвидн. ³³Эв өгчөх Бурхн цуг таднла бөөтхэ. Тиигтхэ!

Эврә мөндлһн

16 Кеңхерт бөөх иткдг улсин дунд кәдлжәх мана эгч Пөбөг сән үгәр таднла таньдулхар седнэв. ²Бурхна улсиг тосдг кевәр Деед Эзнә нерн деерәс терүг тосж автн. Тер таднас суржах тоотднь дөң болтн. Юнгад гихлэ, тер оln улст дөнгән күргнә, тер дотр нанд бас күргнә. ³Нанла хамдан Христос Исуст церглжәх Прискад болн энүнә залу Әкүльд мөнд келтн. ⁴Эдн мини төлэ әмәрн шордхдан белн билә. Теднд һанцхн би биш, цуг иткдг буру номта улс хантан өргжәнә. ⁵Теднә герт цуглрдг иткдг улст мини мөнд бас келтн. Азийд түрүн болж Христост итксн мини хәәртә үр Эпәнәтд мөнд келтн. ⁶Тана төлә йир икәр кәдлсн Марийд мини мөнд күргтн. ⁷Нанла хамдан бәрәнд бә-әсн мини келн улсин Андраникд болн Юнид мөнд келтн. Аполто-толмуд тедниг сәәнәр меднә. Тедн нанас эрт Христост итклә. ⁸Деед Эзнлә ниилснд мини хәәртә Амплитд мөнд келтн. ⁹Мад-нла хамдан Христост церглжәх Урбанд болн мини хәәртә үр Стахд мөнд келүлжәнәв. ¹⁰Әпельд мөнд келтн. Тер Христост итклтә болсиг цугтан меднә. Аристовулын өрк-бүлд бас мөнд келтн. ¹¹Мини келн улсин Херодөнд болн Нәркисин өрк-бүлд мөнд келтн. ¹²Деед Эзнә төлә кәдлжәсн Трупанад болн Трупосад гидг күүкд улст мөнд келтн. Деед Эзнә төлә дала кәдлмш кесн күндтә Персидад бас мөнд келтн. ¹³Деед Эзнә шүүж авдгсн Рупд болн мини эк болж йовсн терүнә экд мөнд келтн. ¹⁴Би Асуңрытд, Пелегонд, Гермест, Патропд, Гермаст, болн теднлә хамдан хурдг ахнр-дүүнрт мөнд илгәжәнәв. ¹⁵Пилологд болн

Юлид, Нерүст, терүнэ дү күүкнд болн Олимпд, теднлэ хамдан хурдг Бурхна цуг улст менд келтн. ¹⁶Нег-негэн эрүнэр үмсж мендлтн. Христост иткдг цуг улс таднд менд илгэжэнэ. ¹⁷Ахнр-дүүнр, иткдг улсиг салхар болн тедниг килнцд унһахар седжэх улсас саглтн гиж би эржэнэв. Таднд дасхсн номас тас ондан ном тедн дасжана. Тиим улсас хол йовтн. ¹⁸Тиим улс мана Деед Эзн Христост биш эврәннь олз хээнэ. Тедн эгл улсиг эмтөхн зуһу үгэрн меклжэнэ. ¹⁹Тадниг сонсхврта улс болсиг цугтан меднэ. Энүнэ төлө би йир байрлжанав. Би тадниг юнь чик болжахиг тодрхаһар үзтхэ гижэнэв. Му йовдл бичэ һарһтн. ²⁰Удл уга эв өгчөх Бурхн эрлгиг тана көл дор үүлэд уга кех. Мана Деед Эзн Исусин хээрлт таднла бээтхэ. ²¹Нанла хамдан көдлжэх Тимофей болн мини келн-улсин Луки, Ясон, Сосипатр таднд менд илгэжэнэ. ²²Эн бичг Павелын келсэр бичжэх би, Терт, Деед Эзнлэ ниилсндэн таднд менд илгэжэнэв. ²³Мини герин эзн Гай менд илгэжэнэ. Терүнэ герт иткдг улс цуглрна. Тадн балһсна хазн бэрдг Эраст болн ах Куарт менд келүлжэнэ.

Бурхнд магтал!

[²⁵Бурхн тадниг батрулж чадна. Исус Христосин туск мини цөөлһсн Сэн Зөңг энүнэ тускар келнэ. Медүлсн нуувч энүг бас үзүлжэнэ. Урднь тер нуувчиг Бурхн булгулла. ²⁶Зуг ода Бурхн, ээлдэчнрин бичсэр, эн нуувчиг медүлв. Цуг келн-улс Бурхнд итктхэ, Терүг сонстха гиж мөңк Бурхна зэрлгэр эн нуувч секгдв. ²⁷Һанцхн цецн Бурхн Исус Христосар дамжад мөңкиндэн тууртха! Тиигтхэ!]